

guia de contractació

En el treball de la llar i de la
cura de persones

**Informació i recomanacions per a una contractació
digna i justa en feines de suport a la llar i de cura
de persones al seu domicili**

**Que les treballadores
de la llar i les que
tenen cura de persones
al seu domicili
tinguin un treball digne
també és
responsabilitat teva.**

El treball de la llar i de les cures és un sector especialment precari i desprotegit, amb una profunda feminització i una presència molt significativa de dones migrades.

Una gran part del problema rau en el fet que la normativa és deficitària i cal canviar-la, ja que fins i tot quan la relació laboral està regularitzada i compleix la llei, no es té accés a drets laborals tan bàsics com la prestació per desocupació, entre d'altres.

Per altra banda, és un sector amb una presència d'economia submergida molt elevada, fet que comporta que les treballadores de la llar no tinguin, en molts casos, cap tipus de protecció social. L'economia submergida ve motivada en molts casos per la llei d'estrangeria, que genera situacions d'abús, de vulneració dels drets laborals, i d'acceptació de condicions laborals i salarials que no responen a un treball digne i just.

També hi té a veure el fet que el treball de la llar pateix una manca absoluta de reconeixement social i econòmic, perquè el treball remunerat a la llar hereta del treball domèstic no remunerat una sèrie de característiques que el devaluen, com és el fet de dur-se a terme dins el domicili i en condicions contractuals altament personalitzades. No es reconeix com a àmbit productiu ni se li reconeix cap qualificació, pel fet que es considera una extensió del treball reproductiu que tradicionalment s'ha adjudicat a les dones a l'àmbit domèstic.

Tot i aquests aspectes, n'hi ha un altre de més quotidià que tenim a l'abast cadascun de nosaltres: bona part del problema rau en el fet que desconeixem la llei, per dolenta que sigui, i per tant no l'apliquem.

Fruit d'aquesta anàlisi, neix el projecte "Llar i cures, feines dignes", una iniciativa liderada pel Centre d'iniciatives per l'ocupació (CIO) de l'Ajuntament de Manresa en el marc del programa de projectes innovadors i experimentals del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya i des d'on s'ha elaborat, amb la col·laboració de Càritas Manresa, CITE de CCOO, UGT Manresa i la Xarxa Treball de la llar just, la guia que us presentem a continuació.

Aquesta guia intenta resoldre els dubtes i les incerteses en relació a la legislació sobre el treball de cures i de la llar, explicar els passos per a contractar de forma digna i justa, i donar recomanacions per generar relacions de treball professionals i justes en aquest àmbit.

El règim de treball de la llar

De què parlem quan diem Règim de Treball de la Llar? Quan s'aplica?

Quan hi ha una persona que no és de la família i treballa a casa fent tasques domèstiques o de cura de persones, ens podem trobar que hi hagi una relació laboral directa entre la família i la persona treballadora. És en aquest cas quan s'aplica el Règim de Treball de la Llar.

No s'aplica en altres supòsits, com quan entremig hi ha una empresa o una estructura d'alguna mena que té contractada la persona treballadora o si aquesta està donada d'alta al RETA, el règim especial de treballadors/es autònoms/es. En aquests casos, haurem d'haver signat un contracte de prestació de serveis i ens lliuraran factures amb el seu IVA. Tampoc no s'aplica quan els serveis ens els presten de manera gratuïta des d'una administració o una ONG.

Què suposa per a la família i la persona treballadora el Règim de Treball de la Llar?

Genera entre ambdues parts una RELACIÓ LABORAL. La persona responsable de la llar esdevé CONTRACTADORA/OR, una mena d'equivalent de l'empresari/a. La persona que fa les tasques remunerades esdevé TREBALLADORA/OR amb tots els drets i deures que preveu la Llei. El domicili esdevé, sense deixar de ser quelcom íntim i privat, una mena de LLOC DE TREBALL pel que fa al desenvolupament de les tasques contractades.

De quines tasques estem parlant? Hi ha alguns casos que quedin fora?

Parlem de qualsevol feina que es faci al domicili per tenir cura de la llar o dels seus membres. Poden ser de neteja, planxa, cuina, compres, però també la cura de gent gran, malalts, infants, tant dins de casa com en els acompanyaments al carrer. Fins i tot, d'altres més concretes com ara jardineria i conducció de vehicles, sempre que estiguin directament vinculades al manteniment de la llar.

En queden fora, en primer lloc i com ja hem dit, tots els casos en que la contractació sigui feta per una estructura que no sigui un particular: una empresa, una cooperativa, una comunitat de propietaris... En segon lloc, la llei deixa específicament fora les prestacions acordades en el marc de la Llei de la Dependència. En tercer lloc, també queden fora les relacions entre familiars, o basades en relacions d'amistat i bon veïnatge i el cas específic de les au-pair.

Això del Règim de Treball de la Llar és una Llei? On la puc trobar?

La norma fonamental és el Reial Decret 1620/2011, que regula el marc d'aquest tipus de relacions. Igualment important és la normativa de Seguretat Social específica. Finalment, cal atendre les disposicions anuals d'actualització.

A la web del Ministeri de Treball pots trobar la normativa actualitzada:
www.empleo.gob.es

És obligatori fer contracte en les relacions de Treball de la Llar? A partir de quina durada o de quantes hores?

Ens hem de treure del cap la idea que el contracte pot o no pot existir i que depèn de la nostra voluntat fer-ho. El contracte existeix sempre. De fet, quan acordem les tasques a realitzar, els horaris, el sou i qualsevol altre tema referent a la feina, el que fem és concertar un contracte.

L'obligació de posar el contracte per escrit i donar-lo d'alta a Seguretat Social hi és sempre, des de la primera hora, per poques hores que es treballi. Només quedarien fora les feines que no tinguin una durada superior a 28 dies, en el cas que cap de les dues parts ho demani.

Què hem de posar al contracte? Puc posar un període de prova?

Hi ha uns ELEMENTS IMPRESCINDIBLES, com a qualsevol altre contracte: identificació de les parts, delimitació de les tasques a realitzar, hores de jornada setmanal, durada, sou, etc...

Hi ha D'ALTRES ELEMENTS propis d'aquesta normativa: l'existència o no d'hores de presència per als horaris que superen les 40 hores (internes), dades referents al salari en espècies, etc... Després ho explicarem amb detall.

Al contracte pots incloure un PERÍODE DE PROVA, que no podrà ser superior a dos mesos.

Quines menes de contracte hi ha? Com m'ho faig per fer-lo? Hi ha models?

El contracte es pot fer amb caràcter INDEFINIT o TEMPORAL, i aquest darrer pot ser de dos tipus: per obra o servei o de substitució.

A la web del SEPE pots trobar els models: www.sepe.es/contratos/

Què passa amb les persones treballadores que es troben en situació irregular?

Segons la Llei d'Estrangeria, tant facilitar feina a una persona que no té autorització per treballar, com treballar sense tenir-ne, són infraccions que poden donar lloc a sancions importants. En tot cas, cal tenir clar que la situació administrativa de la persona, "tenir o no tenir papers", no eximeix del respecte a la seva dignitat personal ni laboral. S'haurà de respectar igualment el règim d'horaris, descansos, pagament just, etc.

Se li poden fer els papers a una persona treballadora de la Llar?

Sí, quan reuneix els requisits per poder tramitar l'arrelament social. Fonamentalment, caldrà que la persona treballadora porti un mínim de tres anys a l'Estat, empadronada sense llacunes, no tenir antecedents penals ni policials, ni a casa nostra ni al seu país d'origen, i haver fet els cursos que acreditin la seva inserció al teixit social. En aquest cas, una sola família pot fer una oferta de feina de 40h per un any (o dues ofertes que sumin els ingressos d'una jornada completa, també per un any). Caldrà que les famílies acreditin que tenen la solvència necessària per cobrir el pagament dels salaris acordats (còpia de la darrera declaració de renda presentada) Les ONG, els sindicats i l'administració us assessoraran gratuïtament.

Al Treball de la Llar hi pot haver tant una persona treballadora que vingui un cop a la setmana unes hores, com que s'estigui a casa dormint i tot? És el mateix Règim legal?

Sí. Estem parlant de la JORNADA LABORAL, i aquesta pot ser a temps complet, de 40 hores a la setmana, o parcial. Fins i tot, es pot afegir un màxim de 20h més a les 40h per fer-la Interna.

També hi ha el treball per hores, que poden estar repartides cada quinze dies, en un sol dia a la setmana, o en més d'un.

L'horari pot ser continuat o partit. Tingues present que els desplaçaments entremig de jornada suposen una despesa de temps i diners.

Entre jornades hi ha d'haver un DESCANS de 12 hores. També per a les Persones Internes. On queda delimitada la jornada de la persona treballadora?

Aquesta és una de les coses que han de quedar clares al contracte. S'hi ha de parlar amb calma i posar-ho per escrit. És molt important que adequem el volum real de treball amb la dedicació en hores que delimitem. Siguem realistes i fem les adaptacions que calgui.

La persona treballadora de la Llar té dret a vacances?

Sí, com qualsevol altra. Té dret a un mes de VACANCES PAGADES, 30 dies de data a data, per any treballat. Es pot fraccionar, però almenys han de quedar 15 dies junts. La idea és arribar a un acord i deixar-les pactades amb un mínim de dos mesos d'antelació.

Què passa amb els dies festius i les persones treballadores de la Llar?

També tenen dret a gaudir dels 14 FESTIUS ANUALS que toquin en funció d'on estigui radicat el lloc de feina. Si fa una feina continuada al llarg de la setmana, i s'escau un dia festiu, no se li podrà demanar que vagi a treballar sense una compensació adequada. Si té contractada una dedicació de certes hores setmanals, concentrades en un o dos dies, es poden negociar adaptacions per tal que no coincideixin reiteradament els dies festius amb el dia de dedicació. En qualsevol cas, el dia festiu és festiu.

Al Règim de Treball de la Llar també funcionen els permisos retribuïts i les reduccions de jornada com per a la resta de treballadors/es?

La persona treballadora pot gaudir dels PERMISOS RETRIBUÏTS previstos al marc general que estableix l'art. 37.3 de l'Estatut dels Treballadors: per matrimoni; naixement de la criatura d'un familiar, la seva malaltia o decés; per trasllat de domicili; per l'acompliment de deures inexcusables... També tindrà dret a demanar REDUCCIÓ DE JORNADA AMB REDUCCIÓ DE SALARI en casos de guarda legal i cura de familiars, menors o dependents, a part de l'específicament previst pels casos de violència masclista. En cas que t'hi trobis, és bo que busquis informació i assessorament.

Si la dedicació màxima de treball és de 40h com és que puc contractar algú per estar-se a casa dia i nit? És legal contractar una persona Interna?

És cert que la jornada de TREBALL EFECTIU és de 40h/setmanals. Però la modalitat d'interna és l'únic cas en el qual les persones treballadores poden acordar més de 40h/setmanals en un mateix contracte. Això és possible afegint HORES DE PRESENCIA (que com a màxim poden arribar a les 20h/setmanals, però que poden ser menys). Temps de presència vol dir que les persones treballadores estan a disposició però no obligatòriament realitzant cap tasca. Es cobren igual que el treball efectiu.

Llavors no val per res la norma general de la jornada màxima de 40 hores?

Sí que val. La JORNADA LABORAL EFECTIVA DE LA PERSONA TREBALLADORA ÉS DE 40H. Durant 5 dies a la setmana tindrà una dedicació màxima de 8 hores per dia com qualsevol altra.

I això de les hores de presència, com va? Són com les hores de la Jornada Laboral?

No. LES HORES DE PRESENCIA, són un suplement de permanència de fins a 20h a la setmana, 4 hores al llarg dels 5 dies de feina. Sumades jornada i presència, ens surten fins a 12h d'estar-se a casa. Però, compte! En aquestes hores suplementàries no se li poden encarregar tasques. S'estarà allà per atendre urgències i necessitats immediates.

I el fet de quedar-se a casa a la nit, no és per treballar?

No. Si es queda a dormir ho farà en virtut del que s'anomena PACTE DE PERNOCTA. I cal remarcar que quedar-se a dormir no vol dir quedar-se a treballar. Té dret a 12 hores continuades de descans que només es podran reduir a 10 si se li compensen amb 2 hores de descans al llarg de la jornada.

Es pot contractar algú per treballar els set dies de la setmana?

Això sí que no. La persona treballadora té dret a un DESCANS SETMANAL CONTINUAT de 36h. Això vol dir que un dia marxa a determinada hora del matí i reingressa a la mateixa hora del vespre del dia següent (de dissabte a les 10h a diumenge a les 22h, per exemple) La megajornada és de 5 dies, preferentment de dilluns a divendres. Hi ha un descans obligatori de dos dies amb la nit entremig.

La persona treballadora viurà al domicili. Què cal preveure al respecte?

Caldrà ADEQUAR UN ESPAI DEL DOMICILI per tal que pugui ubicar-se i retirar-se a fer els descansos, amb respecte a la seva intimitat i dignitat com a persona i treballadora.

També cal tenir present que té dret a 2h hores al llarg del dia per fer els àpats principals.

Per tant, amb una sola persona puc cobrir les necessitats d'atenció els 7 dies de la setmana?

No. Per molt que existeixi la figura del Treball Intern, no es pot cobrir amb una sola persona la cura d'algú les 24 hores del dia, els 7 dies de la setmana. Es necessiten com a mínim dues persones, una de 5 dies i l'altra per al descans de les 36h. Això sí poden dormir com cal. Si a les nits es requereix atenció, caldrà una tercera.

Com podem saber si estem pagant el que toca? Com podem saber quin és el sou just?

Això depèn de molts factors: el tipus de feina, la dedicació exigida, la càrrega de treball, el nivell de confiança que demanem a la persona treballadora... Cal que no ens deixem arrossegar per inèrcies de baix cost i posem en valor allò que estem demanant amb un sou a la seva alçada.

En qualsevol cas, el que sí podem determinar amb claredat són els límits per sota dels quals no es pot parlar de sou just. En els casos en què no hi ha conveni col·lectiu, aquests límits vénen definits pel SALARI MÍNIM INTERPROFESSIONAL que fixa cada any el govern de l'Estat.

Prenent com a base el Salari Mínim, han sorgit iniciatives de les entitats sense ànim de lucre que treballen al sector per consensuar propostes de PACTES DE SALARIS.

On puc trobar aquestes propostes de PACTES DE SALARIS?

Aquí pots veure la proposta que des de Càritas Manresa han elaborat per al territori:

HORES SETMANALS	SOU BRUT MENSUAL	S. SOCIAL OCUPADOR*	TOTAL COST OCUPADOR	SOU NET MENSUAL
15	393,75 €	96,60 €	490,35 €	371,47 €
20	525,00 €	123,91 €	648,91 €	496,42 €
25	656,25 €	151,42 €	807,67 €	621,33 €
30	787,50 €	178,73 €	966,23 €	746,28 €
35	918,75 €	213,99 €	1.132,74 €	869,40 €
40	1.050,00 €	213,99 €	1.263,99 €	1.000,65 €

TREBALLADORS/ES INTERNES/ES				
Setmana	1.447,50 €	295,00 €	1.742,50 €	1.379,47 €
Caps de setmana	573,75 €	123,91 €	697,66 €	538,83 €

NITS (8 h.)				
5 nits (40 h. setm.)	1.050,00 €	213,99 €	1.263,99 €	1.000,65 €
6 nits (40 h. setm. + 8 h. presència)	1.260,00 €	223,57 €	1.483,57 €	1.208,44 €

Si es paga per hores puntuals: el mínim legal és de 7,04 € nets/hora i el proposat al Pacte de Salari és de 10 € nets/hora (Aquest preu inclou totes les retribucions: el temps treballat, el descans setmanal, les vacances, les pagues extres, però no inclou la cotització a la seguretat social).

Aquestes taules són del 2019 i s'han d'actualitzar cada any: el SALARI MÍNIM (i la SEGURETAT SOCIAL) augmenta cada any segons pressupostos de l'Estat i per això cal estar atents a realitzar les adaptacions necessàries i no seguir pagant amb valors d'anys anteriors. Podeu trobar la informació de sous actualitzada a:

<http://www.caritasbisbatvic.cat/manresa/biblioteca-i-documentacio/> i
<http://www.ciomanresa.cat/web/menu/8884-llar-i-cures-feines-dignes>

El pagament d'un sou just

S'han de pagar pagues extremes?

Sí. S'han de pagar DUES PAGUES EXTRES SENCERES, l'una a l'estiu i l'altra al Nadal. Les podem prorratejar però en aquest cas caldrà haver-ho acordat així en fer el contracte.

Es poden fer hores extremes? Com les hem de pagar?

Les hores extremes, aquelles que excedeixen l'horari habitual, s'han de pactar prèviament, no es poden exigir sense més. I s'han de compensar, o bé amb un descans retribuït equivalent en les quatre setmanes següents o bé pagar-les pel MATEIX PREU QUE LES HORES ORDINÀRIES.

Es poden descomptar les despeses de manteniment i allotjament de la persona treballadora que s'està a casa?

La llei ho permet. D'això se'n diu SALARI EN ESPÈCIE. Però tingues present que si s'està a casa és perquè a la família li interessa. Pensa-hi. Fins a quin punt pots cobrar allò que és a tu a qui li interessa que es produeixi?

El pagament en espècies no pot restar-se mai del SMI. Dit d'una altra manera, no es pot pagar en diners menys del salari mínim amb les dues pagues senceres. I en tot cas, el salari en espècie no podrà suposar més del 30% d'allò que pagues en diners.

La família ha de fer nòmines com si fos una empresa?

Sí. Cada mes s'ha de lliurar a la persona treballadora un REBUT DE SALARI, on es detallin els conceptes: sou base, prorrateig de pagues, hores extremes...

A la web del Ministeri de Treball pots trobar un model en format Excel molt fàcil de gestionar.

A més, és recomanable fer el pagament per transferència o qualsevol altre mitjà que deixi constància.

Com s'ha de fer per pagar la persona treballadora que ve a casa un cop o dos per setmana, o cada quinze dies? Com es paga la feina per hores?

Com ja hem dit abans, sempre s'ha de fer contracte, també a la feina per hores. I en fer-ho, s'ha de calcular un sou mensual per tramitar l'alta a Seguretat Social i que es pugui fer l'assignació de la base i quota de cotització. Per obtenir-lo, s'haurà de fer un càlcul de la mitjana d'hores de cada mes i multiplicar-ho pel preu hora (8€/h per exemple). Fet això, queden dues opcions:

OPCIÓ A: Pagar el SOU que s'ha calculat cada mes, amb les corresponents vacances i dues pagues extremes, prorratejades o no.

OPCIÓ B: Pagar per HORA TREBALLADA a raó d'un preu superior que inclogui les vacances i pagues extremes (10€/h per feines setmanals i 11€/h per les quinzenals, per exemple).

L'obligació de pagar la seguretat social

A partir de quantes hores a la setmana, o de quina durada del contracte, s'ha de fer l'alta a Seguretat Social de la persona treballadora?

L'ALTA DE SEGURETAT SOCIAL ÉS OBLIGATÒRIA SEMPRE. Des de la primera hora, encara que només sigui una hora a la setmana o al mes, i sigui quina sigui la durada del contracte. Això és el que diu la normativa de Seguretat Social. No contempla la possibilitat de contractar o treballar sense l'alta a Seguretat Social.

La Seguretat Social de les persones treballadores del Règim de Treball de la Llar és la mateixa que quan estan contractades per una empresa?

No exactament. Tot i que des de l'any 2012 es considera que aquesta mena de feines s'inclouen dins del Règim General de Seguretat Social, que és el que funciona per a les empreses, les persones treballadores de la Llar es regeixen per UN SISTEMA ESPECIAL DINS DEL RÈGIM GENERAL, que té les seves peculiaritats. L'alta es fa de manera diferent, la cotització que ha de pagar el contractador/a es calcula de manera diferent, i les proteccions que rep la persona treballadora també són diferents.

Pot passar que la persona treballadora es trobi coberta per altres vies i no calgui donar-la d'alta a Seguretat Social?

Si la persona treballadora i la família es troben vinculades per una relació de Treball de la Llar NO HI HA CAP ALTRA VIA PER DEIXAR COBERTA LA FEINA FORA DE FER L'ALTA I COTITZAR.

No s'hi val a dir que la persona treballadora ja està coberta perquè treballa a d'altres cases i allà li paguen, o bé que treballa unes hores en una empresa, o fins i tot que està coberta perquè treballa el seu marit o perquè es paga una assegurança mèdica privada. Res d'això cobreix la responsabilitat de la família de donar d'alta i cotitzar per la relació laboral que es realitza a casa seva.

Com havíem dit al principi de la guia, només queden fora de l'obligació de cotitzar els casos en que la persona treballadora vingui correctament contractada per una empresa o estigui cotitzant en el Règim de Treballadors Autònoms, casos en els quals ens lliurarà, l'empresa o la persona treballadora autònoma, una factura de serveis amb l'IVA. A part queden els supòsits de serveis prestats gratuïtament per una administració o una entitat.

I no és molt complicat això de fer una alta i cotitzar com si la família fos una empresa?

No ho és tant com sembla. LA CLAU ÉS PERDRE-LI LA POR. Fer l'alta de Seguretat Social i cotitzar és més fàcil del que sembla i també fer la baixa quan calgui. Per altra banda, no és cap opció. Forma part del cost d'una feina que es considera essencial per a la cura de la llar o dels seus integrants. Els tràmits són senzills i hi ha serveis gratuïts disposat a ajudar les famílies a fer-los com cal.

Cotitzar a Seguretat Social per una relació laboral de Treball de la Llar pot suposar problemes amb Hisenda en fer la Declaració de Renda?

Ara mateix NO TÉ CAP EFECTE. Si de cas, algun dia pot arribar a suposar un avantatge per la via de bonificacions o desgravacions d'impostos, però ara per ara no.

Els tràmits d'alta i el pagament de la seguretat social

Com funcionen els tràmits de les altes i les baixes de les persones treballadores?

1. Cal EMPLENAR L'IMPRÈS D'ALTA DE LA FAMÍLIA per a l'obtenció del CCC (codi compte de cotització, formulari TA6-0138), només la primera vegada que es fa una contractació. Un cop s'ha fet, val per sempre.
2. En totes les contractacions cal EMPLENAR L'IMPRÈS D'ALTA DE LA PERSONA TREBALLADORA (formulari TA2-S0138).
3. S'han de DUR A LA TRESORERIA aquests dos documents, tres còpies signades del contracte i l'original i fotocòpia dels DNI o NIE del contractador/a i treballadora/or (i l'Autorització i DNI de la persona autoritzada, si n'hi ha).

El mateix formulari d'alta (TA2-S0138) serveix per tramitar les baixes i variacions de jornada que suposin canvi de sou i cotització.

Qui és qui ha de tramitar tot això?

ELS TRÀMITS ELS HA DE FER EL CONTRACTADOR/A, tot i que pot signar una AUTORITZACIÓ perquè ho faci algú altre en el seu nom. A les oficines de la Tresoreria ajuden a formalitzar-ho. Cada cop més, les administracions aposten per les gestions telemàtiques, així que també és possible fer-ho per Internet. L'Ajuntament i moltes entitats que treballen a l'àmbit també estan disposades a donar un cop de mà.

Qui ha de pagar la quota de Seguretat Social? Com la cobraran?

L'HA DE PAGAR EL CONTRACTADOR/A, la quota sencera. La Seguretat Social exigeix que se li facilitin les dades bancàries quan es tramita l'alta, de manera que va fent el càrrec cada mes. No cal fer res. Cobra sempre a mes vençut, el dia 30 (el mes de gener es paga en acabar febrer, i així en endavant). Només canvia la quota si es presenta una "Variació de dades", per un possible canvi de jornada i sou, i quan es produeix una actualització de quota per canvi d'any. Deixa de cobrar quan es presenta la baixa de la persona treballadora.

El contractador/a li haurà de descomptar la part de quota que li correspon a la persona treballadora en el sou. El model de nòmina ja recull això i fa el càlcul automàticament.

Quan la persona treballadora fa poques hores a la setmana i treballa en diferents cases funciona igual?

Abans existia la possibilitat que les persones treballadores que feien feina per hores a diferents domicilis cotitzessin pel seu compte, s'anomenaven LES "DISCONTÍNUES". Però això ara JA NO EXISTEIX.

Una reforma de 2013 ha obert la possibilitat que les persones treballadores es facin responsables del pagament de les quotes quan duguin a terme feines de menys de 60 hores al mes (15h a la setmana). Tot i això, també en aquests casos serà la família qui haurà de tramitar l'alta i en resultarà responsable si la persona treballadora no ingressa l'import de la quota. A més a més, la llei demana que quedi acreditat que se li ha pagat, a part del sou, la part de Seguretat Social que correspon a la família.

Proteccions de seguretat social reconegudes i no reconegudes

Se sent a dir que cotitzar en Règim de Treball de la Llar no val per a gaire. És cert això?

El tema és més complicat del que sembla. En aquest Sistema Especial hi ha cobertures (proteccions previstes pel sistema) que no estan reconegudes, com l'atur, i d'altres que sí que ho estan, com les baixes mèdiques o la jubilació, però són desconegudes o costa de fer-les efectives. No és ben bé el mateix.

Respecte de les primeres, l'únic que podem fer és protestar, unir-nos al clam de les Treballadores. Respecte de les segones, CAL CONÈIXER-LES I ACTUAR PLEGADES, LES PERSONES CONTRACTADORA I TREBALLADORA, PER FER-LES EFECTIVES.

Les persones treballadores de la Llar tenen o no tenen dret a l'atur?

LES PRESTACIONS D'ATUR són l'estrella de les proteccions no cobertes i la principal reivindicació de les Treballadores és aconseguir tenir-la. La llei ho diu molt clar, en aquest Sistema Especial NO ES RECONeix CAP MENA DE PRESTACIÓ PER DESOCUPACIÓ. És una qüestió de voluntat política. La resta de sistemes i règims especials tenen protecció d'atur. Potser té alguna cosa a veure el fet que és un sector feminitzat, precari i amb un percentatge molt alt de població nouvinguda...

Les cotitzacions del Règim de Treball de la Llar compten per a la jubilació?

Les persones treballadores de la Llar SÍ QUE TENEN DRET A LA JUBILACIÓ. Les seves cotitzacions hi compten. Se'ls apliquen els mateixos criteris d'exigència d'anys cotitzats que a la resta i el càlcul de l'import de la pensió depèn d'allò que s'hagi anat cotitzant. Aquí rau el problema. El sistema, en comptes de compensar les peculiaritats del tipus de feina (jornades parcials, feines per hores, sous baixos), sembla que les castigui amb una manera de calcular-ho que les perjudica, però el dret a la JUBILACIÓ hi és i cal cotitzar des del primer dia per arribar-hi.

Les persones treballadores de la Llar tenen cobertura per baixa mèdica?

Això SÍ QUE ESTÀ RECONEGUT. Tant PER ACCIDENT O MALALTIA LABORAL, que es cobra a càrrec de la Seg. Social des del dia següent del fet per import del 75% de la base reguladora, com per MALALTIA COMUNA (quan no obeeix a accident o malaltia laboral), que es cobra a càrrec de la Seg. Social a partir del 9è dia per import del 60% de la base i del 75% a partir del 21è dia. Els dies del 4t al 8è els paga el contractador/a. Els tres primers dies no es cobren.

Un altre tema és la dificultat per a la realització dels tràmits, tenint en compte que les famílies no són empreses i no tenen un Departament de Personal. Arribat el cas, és bo assessorar-se amb el suport d'alguna ONG, sindicat o servei públic per fer-ho efectiu.

El Règim de Treball de la Llar reconeix la protecció per maternitat/paternitat?

Això ES RECONeix EN IGUALTAT DE CONDICIONS AMB LA RESTA DE TREBALLADORES/ORS. Consisteix en el dret a 16 setmanes de permís retribuït del 100% de la base a càrrec de la Seguretat Social per naixement, adopció o colliment. Les 6 primeres setmanes per a la mare o adoptant i la resta que es poden cedir a l'altre/a progenitor/a. S'exigeixen períodes previs de cotització que depenen de l'edat de la mare. Arribat el cas, cal informar-se'n bé.

A les persones treballadores de la Llar se'ls aplica la Llei de Prevenció de Riscos Laborals com a la resta de treballadores/rs?

No. L'ACTUAL NORMATIVA DEIXA AQUEST ÀMBIT DE FEINA FORA de l'aplicació de la Llei de Prevenció de Riscos Laborals. Tot i així, tant la pròpia Llei de Prevenció de Riscos com el Reial Decret que regula el Treball de la Llar deixen clar que els contractadors/es hauran de vetllar per tal que la feina es realitzi a casa seva amb les degudes condicions de seguretat i salut.

... com es fa això de vetllar per tal que la feina es realitzi en condicions de seguretat i salut?

Els responsables de la família i, per tant, de la relació laboral com a contractadors/es han de fer dues coses:

1. IDENTIFICAR ELS POSSIBLES RISCOS.
2. PRENDRE MESURES DE PREVENCIÓ.

Si a això li afegim estar coberts per una correcta cotització al Sistema de Seguretat Social, es pot enfocar el tema amb una certa tranquil·litat. Tinguem present, a més a més, que és una obligació que s'ha de desenvolupar conjuntament amb la persona treballadora.

De quins riscos estem parlant?

En diàleg actiu, contractador/a i la persona treballadora s'hauran de fixar en quatre factors de risc:

1. Riscos lligats a les CONDICIONS DE SEGURETAT EN LA REALITZACIÓ DE LA FEINA: possibles cops i caigudes, electrocucions i incendis, talls i amputacions.
2. Riscos lligats al MEDI AMBIENT DE TREBALL: tot el relacionat amb l'ús de productes químics perillous per a la salut, la manipulació de medicaments i eines com ara xeringues, en els casos de cura de persones, i el risc d'encomanar-se malalties.
3. Riscos de CAIRE ERGONÒMIC: aquí apareix la problemàtica derivada de la realització de moviments repetitius i sobretot el referent a la càrrega de pesos, ja siguin objectes domèstics o la mobilització de persones dependents.
4. Riscos PSICOSOCIALS: la pressió psicològica que poden comportar aquest tipus de feines, per l'alt nivell d'implicació emocional i necessitat d'una gestió adequada del vincle, aïllament en la realització de les tasques sense companyes, dificultats de relació personal/laboral amb el contractador/a i familiars, manca de reconeixement social i econòmic.

En què es concreta això de les mesures de prevenció?

La primera mesura de prevenció consisteix a IDENTIFICAR ELS RISCOS AMB LA PERSONA TREBALLADORA, ser-ne conscients. Una segona mesura passa per la FORMACIÓ. Aquest aspecte no està prou desenvolupat, però tant els serveis públics com les ONGs i els sindicats van fent passes endavant. Cal que ambdues hi assisteixin. Finalment, cal enfocar-ho amb SENTIT COMÚ, BUSCAR SOLUCIONS, adquirir productes i eines que permetin fer la tasca amb la major seguretat.

Quines són les causes que poden donar lloc a la finalització de la relació laboral de Treball de la Llar? Són les mateixes que per la resta de feines?

D'una banda, HI HA LES QUE SÓN COMUNES als altres contractes: finalització del període pactat de substitució o de l'obra o servei als temporals, baixa voluntària del treballador/a o dimissió, no superació del període de prova, acomiadament o també motius aliens, com la mort o ingrés definitiu en centre d'atenció del contractadora/a, i la jubilació del treballador/a o la seva mort. A l'article 49 de l'Estatut dels Treballadors hi surten.

Però N'HI HA UNA QUE ÉS PRÒPIA del Règim de Treball de la Llar i a més resulta força habitual, que és el que s'anomena Lliure Desistiment del Contractador/a.

En què consisteix el Lliure Desistiment i com funciona?

EL LLIURE DESISTIMENT es basa en la decisió dels contractadors/es de posar fi a la relació laboral sense donar cap causa. S'ha de notificar, fer preavis i pagar una indemnització.

La llei el vincula a una noció ambigua com és la "confiança" i això genera polèmiques. El caire particular d'aquesta relació fa que es generi un vincle amb característiques pròpies, que totes dues parts han de saber gestionar i totes dues parts, arribat el moment, han de poder tallar acomplint els requisits preestablerts. La persona treballadora ho pot tallar amb la BAIXA VOLUNTÀRIA i el contractador/a ho pot fer amb el LLIURE DESISTIMENT.

Però s'ha de tenir present que no consisteix mai en un "demà no tornis". Si es dona el cas, s'ha de fer un preavis d'una setmana durant el primer any de feina i de 20 dies a partir del segon, i s'ha de posar a disposició de la persona treballadora una indemnització de 12 dies per any treballat.

Quins són els tràmits de la finalització d'un contracte de Treball de la Llar? Com s'ha de fer?

S'han d'acomplir les FORMALITATS DE NOTIFICACIÓ a la persona treballadora que requereixi cada cas. És recomanable contactar amb els serveis públics, ONGs o sindicats que treballen al sector per assegurar-se que s'ha fet com cal.

En tots els casos el contractador/a haurà de fer la LIQUIDACIÓ DE PAGUES, si no anaven prorratejades (això es va acordar quan es va fer el contracte, no es pot decidir ara unilateralment), i també de les VACANCES NO REALITZADES (si no es pagaven amb el preu hora per feines de poques hores).

També s'haurà de posar a disposició de la persona treballadora una INDEMNITZACIÓ quan s'escaigui: 20 dies per any en casos d'acomiadament improcedent, 12 dies per any per al lliure desistiment i per final d'obra o servei i 1 mes de salari per mort del contractador/a.

N'hi ha prou amb això per deixar de cotitzar o cal fer algun tràmit davant la Seguretat Social?

Un cop gestionada la finalització amb la persona treballadora, cal que el contractador/a formalitzi la BAIXA DAVANT DE LA TRESORERIA DE LA SEGURETAT SOCIAL. Si no ho fa li seguiran cobrant la quota de cotització.

CIO - Centre d'Iniciatives per a l'Ocupació

Carrer Verge de l'Alba, 5-7 · 08241 Manresa
93 877 64 90 · cio@ajmanresa.cat

FITA - Inserció Laboral en treball de la llar de Càritas Arxiprestal de Manresa

Baixada de la Seu, 3 · 08241 Manresa
93 872 15 42 · caritasmanresa@caritasmanresa.cat

CITE - Centre d'Informació de Treballadors Estrangers de CCOO

Passeig Pere III, 60 · 08242 Manresa
93 873 00 00 · cite@ccoo.cat

Bages per a tothom - Punt d'Informació i Atenció a l'Immigrant

Carrer saleses, 10 · 08241 Manresa (Casa Flors Sirera)
93 872 35 00 · info@aibpt.org

Serveis socials – Atenció a la dependència

Carrer Cintaires 30-32, 3r (Ateneu Les Bases)
93 878 43 40
Carrer Sant Francesc, 6-16
93 878 24 84
Manresa

Creu Roja a Manresa

Carrer Joc de la Pilota 6, 2a planta · 08241 Manresa
93 872 56 44 · manresa@creuroja.org
www.creurojamanresa.org/gent-gran/

SIAD – Servei d'Informació i Atenció a les Dones

Carrer de la Canal, 6, 1r · 0841 Manresa
938752310 · siad@ajmanresa.cat

Administració de la Tresoreria de la Seguretat Social

Carrer Sant Fruitós, 1-3 · 08242 Manresa
93 874 88 50

Institut Nacional de la Seguretat Social

Carrer Bruc, 138 – 140 · 08242 Manresa
93 872 03 33

Xarxa Treball de la llar just

Carrer guàrdia, 11, baixos · 08001 Barcelona
93 443 30 40 · anemperfeina@pangea.org

Inspecció del treball i Seguretat Social

Travessera de Gràcia 303-311 · 08025 Barcelona
93 459 33 35 · itbarcelona@mitramiss.es

Aquesta guia ha estat elaborada en el marc del projecte “Llar i Cures, Feines dignes”, per la dinamització i professionalització del treball de la llar i de cures.

Més informació a: www.ciomanresa.cat/web/article/8884-llar-i-cures-feines-dignes

Llar i cures feines dignes

PROJECTE PER LA DINAMITZACIÓ I
PROFESSIONALITZACIÓ DEL TREBALL DE LA LLAR
I DE CURES

Ajuntament de Manresa

Amb la col·laboració de:

Aquest projecte està subvencionat pel Servei Públic d'Occupació de Catalunya en el marc del Programa de projectes innovadors i experimentals

